

Bölüm 5

ÇOCUKLARDA INTRAMUSKÜLER İLAÇ UYGULAMASI

Tufan Aslı SEZER¹

Çocuk hemşireleri güvenli ve başarılı enjeksiyon uygulanmasında önemli bir role sahiptir. Enjeksiyonların uygulanması temel bir hemşirelik becerisidir. Hemşirenin başarılı bir enjeksiyon uygulaması, farmakoloji, mikrobiyoloji, anatomi ve fizyoloji bilgisini gerektirir ^(1,2). Yanlış veya kötü uygulanan intramusküler (IM) enjeksiyonlarından kaynaklı siyatik sinir hasarı, kas ağrısı, kas kontraktürü, bakteriyel apseler, selülit, doku nekrozu, lokal atrofi gibi komplikasyonlar görülebilmektedir ⁽³⁾. Bu nedenle iyi bir pediatri hemşiresinin hastasında bu komplikasyonlara sebep olmaması için kas içi enjeksiyon becerilerine sahip olmasıdır.

Hızlı ilaç emilimi için intramusküler bölge, kas dokusu ve zengin kan damarlarına sahip olması açısından uygun bir yoldur. Ancak diğer ilaç uygulama yollarına göre daha ağrılıdır çünkü kasta çok fazla sinir vardır ⁽¹⁾. İntramus-küler enjeksiyon uygulamasında çocuğun yaşı ve gelişiminin değerlendirilmesi önemlidir. Kas gelişimi ve verilecek sıvı miktarı da çocuklara uygulanacak intramus-küler bölgenin seçiminde belirleyicidir ⁽⁴⁾. Örneğin; yenidoğanlarda kas dokusu 0.5 ml'den fazla ilacı tolere edemez. İlacın vizkozitesi ve kas büyüklüğüne göre iğnenin boyutu belirlenir. Daha yoğun ilaçlar daha büyük iğnelere ihtiyaç duyar. Ayrıca iğne ilacın kasa ulaşmasını sağlayacak kadar uzun olmalıdır. Çocuklarda kas içi uygulamadaki bu farklılıkların hemşireler tarafından doğru bir şekilde değerlendirilmesi önemlidir. Bu nedenle kas içi enjeksiyon uygulamalarındaki güncel bilgilerin ve becerilerin çocuk hemşirelerine sunulması gerekmektedir ⁽¹⁾.

¹ Dr.Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, tasezer@ankara.edu.tr

KAYNAKLAR

1. Rishovs A. Pediatric Intramuscular Injections: Guidelines for Best Practice. MCN Am J Matern Child Nurs. 2014;39(2):107-12. doi: 10.1097/NMC.000000000000009.
2. Bartley N. (2012). *Administering intramuscular and subcutaneous injections in children. (Continuing Education Module 19: Child Health)*. WIN;20(8):39-42.
3. American Academy of Pediatrics-AAP (2020). *Immunizations*. (11/14/2020 tarihinde <https://www.aap.org/en-us/advocacy-and-policy/aap-health-initiatives/immunizations/Practice-Management/Pages/Vaccine-Administration.aspx> adresinden ulaşılmıştır).
4. Bindler, R. C, Ball, J. W. (2014). Clinical Skills Manual Principles of Pediatric nursing Caring for Children. (Fifth Edition). Çeviri Editörleri: Necla Canbulat Şahiner, Ayfer Açıkgöz, Meltem Demirgöz Bal. Pearson.
5. Kroger AT, Duchin J, Vázquez M. *Centers for Disease Control and Prevention: General Best Practice Guidelines for Immunization*. Best Practices Guidance of the Advisory Committee on Immunization Practices (ACIP). (11/14/2020 tarihinde www.cdc.gov/vaccines/hcp/acip-recs/general-recs/downloads/general-recs.pdf Adresinden ulaşılmıştır).
6. Kyle, T., Carman, S. (2017). Pediatric Nursing Clinical Guide. (Second Edition). Wolter Kluwer.
7. Rowen-James, S., Nelson, K.A., Ashwell, J.W. (2013). Nursing Care of Children Principles & Practice. (Fourth Edition). Elsevier.
8. Conk, Z., Başbakkal, Z., Bal Yılmaz, H., Bolşık, B. (2013). Pediatri Hemşireliği. Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevi
9. Immunization Action Coalition-IAC 2012. How to Administer Intramuscular and Subcutaneous Vaccine Infections. (11/14/2020 tarihinde <https://www.immunize.org/catg.d/p2020.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
10. Koster M, Stellaton N, Kohn N, et al. Needle length for immunization of early adolescent as determined by ultrasound. Pediatric. 2009;124(2):667-672.
11. Crawford CL, Johnson JA. To aspirate or not: an integrative review of the evidence. Nursing. 2012;42(3):20-5.
12. Bowden, V.R., Greenberg, C.S. (2016). Medication Administration: Intramuscular. *Pediatric Nursing Procedures* (Fourth edition, pp.445-451). Wolter Kluwer.
13. Yıldız D, Kızıl E, Eren Fidancı B, Suluhan D. Çocuklara İntramusküler Enjeksiyon Uygulamasında Doğrular Nelerdir? Türkiye Klinikleri Journal of Nursing Science. 2017;9(2):144-152. DOI: 10.5336/nurses.2016-51005
14. Harrington JW, Logan S, Harwell C, et al. Effective analgesia using physical interventions for infant immunizations. Pediatrics. 2012;129(5):815-22.
15. Stevens B, Yamada J, Lee GY, Ohlsson A. Sucrose for analgesia in newborn infants undergoing painful procedures. Cochrane Database Syst Rev. 2013;31(1):CD001069
16. Schechter N, Zempsky W, Cohen L, et al. Pain reduction during pediatric immunizations: Evidence-based review and recommendations. Pediatric. 2007;119(5):e1183-e1198.

17. Taddio A, Appleton M, Bortolussi R, et al. Reducing the pain of childhood vaccination: an evidence-based clinical practice guideline. CMAJ. 2010;182(18): E843-55